

LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.— OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA VIII. BROJ 31. Šibenik, 1 kolovoza 1937.

RUKOPISI SE NE VRACAJU — ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Duhovna sloboda

Istina, smrt je svakome svršetak, ali svačija smrt nije jednaka; nije jednako dostojna i vrijedna. Umiralo se za čast i slavu, za novac i ličnu korist. Ali dvije smrti su najdostojnije i najvrijednije: smrt za vjeru i smrt za slobodu.

U vjeri je istina, dobrota i ljepota; dakle sve što je najviše i najragocjenije na zemlji i na nebu. I odmah iza Boga, iza vjerskih istina, dolazi sloboda misli i duha, sloboda naroda.

Ratovi su strašni i krvoločni. I u ogromnoj većini i zvijski i nepravedni. Pa ipak, u svojim tušama dižemo veličanstvene spomenike svima idealnim žrtvama borbe za slobodu poštenog čovjeka i za narodnu slobodu.

To je sve pravo i dostojno. Međutim, i onaj koji uživa slobodu i mišljenja, kao i onaj koji se poziva da je član slobodnog, nepovarenog naroda, može biti najgori rob. I to rob samoga sebe! Najžalosnije je to da su baš oni koji se smatraju u svakom obziru slobodni — vezani najtvrdim ropnim lancima.

Dok duh nije gospodar tijela, rob je svaki, makar živi u slobodnoj državi i član je slobodnog naroda; makar slobodno misli i osjeća!

Eugen Kvaternik je idealni borac za hrvatsku slobodu i divna figura na oltaru svoga naroda. Ali on bi mu koristila sva njegova negaranja i mučenička smrt, da nije on i sam u sebi, duhovno bio slobodan! — Ovako se klanjamo Kvaterniku ne samo kao neslomljenom značaju i borcu za slobodu hrvatskog naroda nego i kao slobodnom duhu, koji je neograničeno vladao nad svojim tijelom i njegovim nagonima.

Vičemo: Živjela slobodna Hrvatska! — Dao Bog da se što prije opuni ta želja. Ali nemojmo nikad zaboraviti da sloboda ne visi od stablama, niti pliva po moru, ni raste na njivama. Sloboda je u dušama!

Ako nam i uspije rastrgnuti te vanjske okove, ostaćemo i našim robovi, ako se ne oslobodimo od njih sebe: svoje nesloge i mržnje, svojeg nepoštenja, otimačine svakog drugog nećudoreda.

Engleska je, kažu, zemlja demokracije, u kojoj se glasno misli i govori. Ali, uzevši oporuno i u pravom smislu, Engleska

Kršćanska radnička omladina

U Parizu je 18 prošloga mjeseca završen deseti kongres kršćanske radničke omladine. Prisutno je bilo oko 70000 ljudi, a među njima 4 kardinala, apostolski nuncij, nekoliko nadbiskupa i biskupa. Pariški nadbiskup kardinal Verdier održao govor o vrlinama rada i porodice s kršćanskog stanovišta.

Hrvatsku omladinu zastupali su naši Križari-radnici, koji s francuskim i belgijskim Jocistima stoje u bratskim odnosima.

Ovaj veličanstveni zbor kršćanske radničke omladine od posebnoga je značaja u vremenu kada hoće da monopoliziraju pravo na radnike oni koji za to imaju manje prava od svih drugih.

Veliki radnički zbor u Parizu bio je trijumf kršćanske misli o radu i svim socijalnim pitanjima koja potresaju mozgovu današnjice. Triumfirala je velika kršćanska misao, misao koja duboko zahvata i rješava i sve probleme kruha i ruha.

Svijetli lik Krista-Radnika iznesen je pred omladinu i narod. Velika ideja kršćanstva, koja istupa sa zastavom Krista-Radnika, osvaja mlade duše. Elektrizira ih i daje im divovske snage u radu za konačnu pobjedu onoga koji donosi preporod na svim linijama životnog djelovanja.

Krist-Radnik je voda boraca na hrvatskom tlu. Njegov lik vodi duge redove borbenih vitezova s križem na prsima.

Na otkriću spomenika braći Radić

U nedjelju 25 prošloga mjeseca otkriven je u Trebarjevu spomenik braći Radić. Novine javljaju da je na proslavi sudjelovalo oko 50,000 ljudi. Prisutno je bilo više narodnih zastupnika, a velike povorke iz bliže i daljnje okolice marširale su pod 120 zastava. — Tom prilikom rekao je dr Maček: „Hrvatski seljački narode, braćo radnici i građani! Obično, kad se koji narod nalazi u najtežim prilikama, onda daje Bog, da iz svoje sredine izbaci ljude, koji će ga povesti pravim putem. U vrijeme, kada su počeli djelovati naši današnji slavljenci Ante i Stjepan Radić, blic su prilike hrvatskoga naroda upravo očajne. Hrvatska seljačka braćo, prvi se digao velikan dr Ante Radić. Njegovo djelovanje nije bilo u početku potpuno politički, bilo je u početku socijalno, jer njegova poštena, hrvatska, seljačka čovječanska duša nije mogla trpjeti krivice nad nikim, a kamo li krivicu nad svojom seljačkom braćom. Baš radi toga, jer je svagdje upro glas, gdje se čini krivica potlačenih, zato je navukao na sebe gnjev svih onih, koji su narod tlačili, bilo to među Hrvatima bilo izvan Hrvatske. Ali krivo bi mislio tko bi mislio, da je bi-

la kod našega učitelja Ante Radića samo ta socijalna nota. Ne. On je uza sve to, što je bio čovječanski do kosti socijalan, bio i do kosti Hrvat i ništa drugo nego Hrvat.”

Uz druge govornike nastupio je i dr Pernar koji je rekao — Stjepanu Radiću su govorili: „Ti si pretjeranac, ti si demagog, ti si fantasta, koji vidiš i ono, čega nikada nije bilo, niti će ikada biti. A on je odgovarao: Nijesam ja pretjeranac, nego ste vi nevjernici i malodušnici; nijesam ja demagog, neg ste vi očajnici, koji ne poznajete snage svojega hrvatskoga naroda; nijesam ja fantasta ni sanjar, nego ste vi kukavice i bijednjaci, kojima smrdi rad i koji se boje borbe za pravednost.”

Stjepan Radić bio je hrvatski nacionalista. Oštro je osuđivao Nietzschea i njegovu diobu morala na gospodski i ropki, zatim Karla Marxa. Opisao je njegovu borbu za pravdu. Stjepan Radić poginuo je kao naroni mučenik. Dr Pernar zaključuje: „S nama su borci Ljudevita Posavskoga, koji su ovdje lijevali krv, suzbijajući zapadne osvajače. S nama su borci Tome Erdődyja, koji su god. 1593. kod Siska spasili ostatke

se sve dotle ne može smatrati zemljom demokracije i slobode dok se ne oslobodi imperijalističkih težnja, dok je ne mine želja, da upokorava i vlada drugim manjim i nemoćnijim narodima. I ona je, dakle, premda velika i, tobože, slobodna, ropkinja. Ropkinja je svojih imperijalističkih težnja!

Što vrijedi za Englesku, vrijedi i za mnoge druge države i narode, pa, naravno, i za pojedince.

Bogat si, moćan i slavan. Nedomahneš rukom, dotuče k tebi i pokorno ti se klanjaju čete sluga i sluškinja. Ti samo zapovijedaš, a tebi ne zapovijeda niko. Spavaš dokle hoćeš, jedeš što želiš i ideš

kamo ti se prohtije. — Jesi li u tom stanju slobodan? Nisi, ako ne znaš obuzdati svoju srdžbu, ako si surov, okrutan i nepravedan prema podložnicima!

Slobodniji je bio kršćanski rob poganskog gospodara. Kršćanski rob je bio samo u toliko rob što nije mogao imati svojega, što se nije mogao ženiti i što je morao izvršiti svaku mušičavu želju svojih gospodara. Ali zato je bio slobodan duhom, duhom koji je bio oplemenjen Kristovim evanđeljem blagosti i pravednosti, ljubavi i praštanja.

Prema tome moramo smatrati slobodnijima one stare siromašne pustinjake — kao što bijahu Antun, Pahomije, Pavao i Simon Sti-

ostataka slavnoga hrvatskoga naroda protiv istočnih osvajača. S nama su svi oni puntari, koji se poput Matije Gubca dizali u ovim krajevima protiv feudalnih gospodskih izrabljivača i zatirača. braneci stare hrvatske seljačke pravice. S nama je prošlost, s nama je sadašnjost, s nama je budućnost!”

Po „Hrvatskoj Straži”.

Informacija

NEKA SE DOBRO PRIPAZI

Kako javlja „Večernja Moskva” od 15 juna o. g. u cijeloj Moskvi za vrijeme ove velike vrućine ne može se dobiti leda. Šta to znači za jedan grad, koji ima 3 miliona stanovnika, ovome ne treba komentara. Sama moskovska štampa osjećala je potrebu, da vodećima to stavi do znanja. Na ove primjedbe moskovske štampe našao se povrijeđen „drug” Epstein, glavni poglavica gradske moskovske unutarnje trgovine, pa je odmah izdao nalog, da se u 300 dućana mora prodavati i leđ. Ujedno je naložio, da se piće ne smije davati bez leda, te tom prilikom nekolicinu činovnika osudio ukorom.

Međutim moskovski list na koncu ove vijesti oštampao je debelim slovima ovo: „S obzirom na poznatu činjenicu, da je poglavica gradske moskovske unutarnje trgovine vrlo često puta prekršio svoje obećanje, redakcija moli sve svoje čitaoce, da dobro pripaze da li će ova nova naredba u pogledu leda biti faktički i sprovedena”. Nije jednostavna stvar snabdjevati grad od 3 miliona stanovnika s ledom, pa će „drug” Epstein bezuslovno morati i opet izdati koji novi nalog radi toga.

DŽAK MJESTO ODIJELA

Problem odjevanja u Sovjetskoj Uniji spada među najvažnija pitanja. U Sovjetskoj Uniji nema štofova, nema prede, nema dobrih krojača, jednom riječju nema pribora za odjela. Redakcijama sovjetskih listova stiže dnevno bezbroj pisama, u kojima se

lita — od silnog Cezara, Aleksandra, Karla V i Napoleona.

U duši hrvatskog naroda usadena je neodoljiva težnja za slobodu. Naš narod naziva slobodu zlatnom i pjeva joj nježne lirске i dugačke epske pjesme. To je sigurno znak naše visoke narodne svijesti i shvaćanja pravih vrednota. Ali podimo i dalje. Borimo se za svoju ličnu slobodu. Lomimo koplja i mačeve i za to da svaki od nas bude slobodan od svega što se zove nisko, blatno i podlo.

Jer slobodna država i slobodan narod ne znače skoro ništa, ako taj narod ne sačinjavaju duhovno slobodni pojedinci!

pojedinci tuže na nezgode, radi odjevanja.

Evo šta piše „*Čeljabinski raboči*“ od 15. maja o. g.: „Krojačke radnje nalaze se samo u predgrađima i smještene su u podrumima. Mora se imati srčanosti, da se u ovakvim radnjama naruči odjelo. Odjela se izrađuju veoma slabo i vrlo nemarno. Ako čovjek ima sreću, tada dobije naručeno odjelo za dva mjeseca. Naravno da za to vrijeme mora odjelo nekoliko puta da se preradi, pa konačno mjesto odjela dobijete džak, koji nema nikakva oblika. Jedan radnik, koji je naručio odjelo, nije ga mogao obući, jer je skrojeno preusko. Jedan drugi radnik je mislio, da će mu krojač načiniti bolje odjelo, ako plati za šivanje dvostrukom cijenu, ali kada je odjelo bilo gotovo, tada je jadnik opazio da mu je cijela postava izmjenjena. Postava jednog rukava bila je složena iz tri razne tkanine. U krojačkim radnjama mnogo toga i nestane. Često puša mušterija dobije ovakav odgovor: Kaput ćete dobiti, ali hlače su vam nestale.“

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Neodjelja, 1. VIII.: *XI nedjelja po Duhovima* — Sv. Petar u okovima. Kad je Irud Agripa opazio da ubijanjem Kristovih sljedbenika stiče simpatije Židovskih masa odlučio smaknuti i samog prvaka apostolskog. Uhvati Petru, baci ga u tamnicu i sveza ga verigama. Ali one noći prije nego je imao biti smaknut anđeo ga Božji spasi i sretno ga izvede iz tamnice. Predaja nam kaže, da je verige s kojima je bio svezan sv. Petar primila na poklon od jeruzalemskih kršćana carica Eudoksija, koja je opeo jedan dio veriga poklonila carigradskoj crkvi, a jedan rimskoj, pa se još i danas čuvaju u rimskoj crkvi sv. Petra u okovima. Mnogi bolesnici dotaknuvši se ovih veriga zadobili su izgubljeno zdravlje.

Poneđjeljak, 2. VIII.: Sv. *Alfons Marija Ligorij*. Rodio se u Napulju g. 1696. U 17 g. postade doktor prava. Odrče se svijeta i stupi u svećenički stalež. Osnovao je Red pod zaštitom presv. Otkupitelja t. zv. Redemptoriste. Kasnije postao je biskup. Rijetko je koji čovjek toliko ljubio Isusa u presv. Oltarskom sakramentu, i tako štovao Bl. Djevicu kao sv. Alfons Ligorij. — *Porcijunkula ili Asiško oproštenje*.

Utorak, 3. VIII.: *Ll. Augustin Kažot* — Rodio se u Trogiru g. 1260. U 17 g. stupi u dominikanski red. Nauke je svršio u Parizu. Borio se u Bosni protiv krivovjernih Bogumila. G. 1303 postao je zagrebački biskup, a g. 1317 noćerski biskup. Umro je 3. VIII. 1329.

Srijeda, 4. VIII.: Sv. *Dom'nik*. Roden je u Španjolskoj g. 1170. Osnovao je glasoviti red Dominikanaca. Neustrašivo se borio protiv Katara — krivovjerala u Francuskoj. Umro je 1221 g.

Četvrtak, 5. VIII.: *Gospa od snijega*. Danas se slavi spomen posvećene bazilike Majke Božje, snježne u Rimu.

Petak, 6. VIII.: *Preobraženje Isusovo*. Danas se svetkuje uspomena na onaj sretni dan, kad se je naš Gospodin na brdu Taboru u nevidenom sjaju i veličanstvu preo-

brazio se pred svojim učenicima Petrom, Jakovom i Ivanom.

Subota, 7. VIII.: Sv. *Kajetan*. B'o je kneževskog roda, a rodio se g. 1480. Odrkavši se svijeta i advokatsva stupi u svećenički stalež. Ustanovio je zadrugu redovnika za pomaganje i tješjenje bolesnika. Umro je g. 1547.

XI. nedjelja po Duhovima

Citanje poslanice blaženoga Pavla Apostola Korinćanima (1. 15, 1—10): — Braćo! Napominjem vam evanđelje koje vam propovijedam, koje ste i primili, u kojemu i stojite, po kojemu se i spasavate, ako držite kako sam vam propovijedao, osim ako uzalud vjerovaste. Jer vam najprije predadoh što i primih, da je Krist umro za naše grijehove po Pismima, i da je bio pokopan i da je uskrsnuo treći dan po Pismima, i da se je javio Petru, a po tom jedanaestorici. Poslije toga vidješe Ga jednom više od pet stotina braće, od kojih mnogi žive sve do sada, a neki su usnuli. Po tom se javi Jakovu, pa onda svima apostolima; a poslije svih javi se i meni, kao nedonoščetu. Jer sam ja najmanji među apostolima, koji nisam dostojan zvati se apostol, jer sam prgonio Crkvu Božju. Ali po milosti Božjoj jesam što jesam, i milost Njegova nije u meni bila neplodna.

† *Sljedi sv. Evanđelje po Marku (7, 31—37)*. — U ono vrijeme izišavši Isus iz krajeva Tirskih dođe preko Sidona i moru Galilejskomu u krajeve Deketerogradske. I dovedoše k Njemu gluha i nijema, i moljahu Ga da stavi na nj ruku. I uzevši ga iz mnoštva na samo, stavi prste svoje u uši njegove i pljunuvši dotaće se jezika njegova. I pogledavši na nebo uzdahnu i reče mu: Efeta, to znači: otvori se! I odmah se otvoriše uši njegove, i razriješi se sveza jezika njegova, i govoraše pravilno. I zabrani im da nikome ne kazuju, ali što im je On više zabranjivao, to su oni još više razglušivali, i to više su se divili govoreći: Sve je dobro učinio, gluhe je učinio da čuju i nijeme da govore.

Kristovo i naše uskrsnuće

I danas će nam biti dosta da pročitamo samo poslanicu i evanđelje, pa će nam biti jasna misao i duh današnje nedjelje.

Nedjelja je uspomena Kristovog uskrsnuća, mali Uskrs. To je svaka nedjelja, ali naročito ova, jer i poslanica i evanđelje, izravno ili neizravno, govore o uskrsnuću.

Dok nas je prošlih nedjelja Crkva upućivala u kršćanski život crtajući nam suprotne duhovne slike: farizeja i carinika, sinove svijeta i sinove svjetlosti, dobro i zlo stablo, — ove nedjelje nam pripovijeda jedno između mnogobrojnih Kristovih čudesa: ozdravljenje gluhonijemoga.

Koje je značenje čudesnog ozdravljenja onog gluhonijemoga? — Ko je pozorno pratio obred svetog krštenja, odmah će znati pravilno odgovoriti na taj upit. Ozdravljenje gluhonijemoga je slika krštene duše. Dakle današnja nedjelja je i spomendan našeg krštenja, pomoću kojega smo uskrsnuli od smrti na život.

Da nije Krist uskrsnuo, ne bismo ni mi nikad bili uskrsnuli iz gro-

ba grijeha na život milosti. Zato se danas i čita Pavlova poslanica o Kristovom uskrsnuću, da se sjetimo najuže uzročne veze između našeg uskrsnuća po svetom krštenju i Kristovog po vlastitoj moći.

Duhovno je gluho ko ne čuje riječi Božjih, a duhovno nijem ko se ne može u molitvi s Bogom razgovarati. A takvi su svi ljudi prije krštenja.

Zato dolazi Krist, te nam u krštenju povraća sluh i govor, da možemo i mi reći: „Sve si dobro učinio; i gluhe si učinio da čuju i nijeme da govore.“ — Odatle je onaj običaj da svećenik, krsteći dijete, pljuvačkom maže uši krštenika i izgovara Kristovu riječ: „Efeta, to jest otvori se“ — a onda i nosnice s riječima: „Na ugodni miris, a ti davle odlazi, jer se približuje sud Božji.“

Jednom smo se krstili i primili milost. Sada smo sposobni da vršimo nadnaravna djela i s njima stignemo k Bogu u nebo. Ne zbude li se to, biće jedini uzrok u tome što je „milost Njegova u nama bila neplodna“. Dakle, samo zbog naše krivnje!

Očuvao nas Bog takvog svršetka!
Liturg

Naši dopisi

Banj (otok Pašman)

CRKVENA SVEČANOST

Danas je naše selo doživjelo jedan izvanredno lijepi i veseli dan, dan skromne a ugodne crkvene svečanosti. Danas je posvećena kapela Gospe od Loreta, koju su, zaslugom dugogodišnjeg i vrijednog župnika vlč. g. don Ante Peroša, podigli naši seljani na brdu Bokolju. Podigli su je Bogu i Bl. Djevici na slavu a Hrvatskoj oomovini i našem selu na diku.

Svečanosti su prisustvovali mnogi svećenici i veliki broj seljaka iz okolišnih šela. U 8 s krenula je iz župske crkve impozantna procesija kipom Gospe od Loreta. Dirljiv je bio prizor, kad je mnoštvo od 600 našeg seljačkog svijeta pobožno molitvom i pjesmom uz stmi put pratilo lik Bl. Dj. na vrhunac brda, sa kojega će kao sa uzvišenog i svečanog prijestolja vladati i štitići naše selo i okolicu. Zatim je u novosagrađenoj kapelici po prvi na svečani način otpjevana sv. Misa. Preko mise održao je lijepu prigodnu propovijed vlč. o. Nikola Pasini a na koncu Mise naš župnik vlč. don Ante Peroš.

Čitav je dan prošao u veselom raspoloženju; zvana su brujila, hrvatske zastave lepršale, a narod je pjevao Gospi i Hrvatskoj.

Banjac

Preko

MLADA MISA O. SEBASTIJANA LONČARA

U nedjelju 11 VII Preko je doživjelo veliko slavlje. Toga dana je pjevao mladu misu vlč. o. Sebastijan Lončar, samostanski trećoredac. U 8 s. išla je križarska glazba na čelu povorke do kuće mladomisnika. Mladomisnika je pozdravio uime

cijeloga Lončarskog roda mali stražar Aleksandar Lončar, i poklonio mu kitu cvijeća. Zatim izrazuje radost cijele kuće nećakinja i želi mladomisniku sretan i dugi život. Mladomisnik se je na ovo svima zahvalio. Pita oprost u svakoga. Uz pratnju glazbe i pjevanje psalma veća povorka kreće do zidina nove crkve. U 9 s. popeo se je mladomisnik na žrtvenik, da otpjeva svoju mladu misu. Manuduktorka mu je b'o preč. provincijal o. Ignacij Radić a dakon i poddakon njegovi kolege vlč. o. Serafin Mičić i o. Rafael Košta. Propovijed je držao o. Josip Dujmović, o svećeničkom zvanju i pozvao mladog borca u borbu protiv antikrista. Zbor je skladno pjevao misu „Perosi-a“.

Za stolom su padale razne nazdravice među kojima je bilo i nekoliko duljih koje su izrekli: preč. provincijal o. Ignacij Radić, preč. don Vinko Rasol, vlč. gvardijan o. Ignacij Mašina, vlč. don Ante Matacin i vlč. o. Josip Dujmović. O. Rafael Košta je pročitao brzoglavne i pismene čestitke. U 6 s. naveče bio je blagoslov s Presvetim.

I opet jedan Prečanin više u dugom nizu svećenika ovoga istaknutoga hrvatskoga i katoličkog središta Sjeverne Dalmacije.

MLADA MISA O. RAFAELA KOSTA bila je u nedjelju 18 srpnja. Bilo je sve u zelenilu, zastavama i sagovana. Još u ranu jutro čuje se brujanje mužara. U 8 s na zvukove križarske glazbe, počeo se je narod sakupljati oko doma mladomisnikova. Redale su se deklamacije jednog dječaka i dviju djevojčica. Mladomisnik zahvaljuje i pita oprost u oca i majke i svih ostalih. Uz sviranje glazbe i pjevanje psalama, vesela povorka se uputila prema novoj crkvi. Tu je mladomisnik pjevao svoju mladu misu Manuduktorka mu je bio o. Kerubin, a dakon i poddakon vlč. o. Marijan Lorić i o. Sebastijan Lončar. Propovijed je držao vlč. don Ante Matacin. Križarskim zborom je upravljao o. Karlo Prendivoj.

Za stolom je bilo mnogo uzvanika a među njima i narodni zastupnik dr Karlo Zunjević. Palo je više lijepih nazdravica i pročitane su brzoglavne i pismene čestitke. Popodne je bio blagoslov.

Živili naši mladomisni! Živilo Preko Bog živi!

Prečanin

Prvić-Šepurina

MLADA MISA

16 o. mj. pjevao je mladu misu vlč. Andrija Antić. Selo je osvanulo okićeno Sunce dalmatinski grije. Selo se raduje slavi svoga sina. U 9 s su pred mladomisnikom domom vlč. gg.: Vlahov don Šime, dr J. Mijat, Antić don Petar, o. Turkalj Bujas don Ivo, žup. upr. i bogoslovi. Sa suzom u oku mladomisnik se je oprostio od svojih roditelja koji su ga blagoslovili. Do crkve; samo pjesma — cvijeće — slavluci. Pred crkvom je mladomisnika pozdravila mala rodica i čestitala mu na sreći. Crkvom se orio „Dodi Duše — — —“ Misu je pjevao puk, lijepo i skladno u duhu naših starih liturgijskih tradicija. Propovijedao je vlč. dr J. Mijat, a manuduktorkom je bio vlč. Antić don Petar, obmješćani mladomisnikovi. Na koncu mise „Tebe Boga“ i ljubljenje ruku.

(Nastavak na 4 strani)

Podlistak

Kako je našem radniku?

Masoni i Židovi gospodare sa tri četvrtine svjetskoga kapitala, i kao takvi uzrokom su svih društvenih zala. Da potkrijepimo naše tvrdnje živim i nepobitnim dokazima, iznijemo ovdje nekoliko primjera iz naše sredine.

Većina rudarskih poduzeća u Dalmaciji nalaze se u glavnom u drniškoj općini. U rodnom mi mjestu Siveriću postoji najstariji rudnik, u kojemu se kopa mrki ugljen već punih 110 godina. I kroz čitavo to vrijeme rudarski radnik nije nikada tako bescijene prodavao svoju radnu snagu kao danas. Sve do nedavna vladao je pravedan razmjer između plata rudara i njihovih pretpostavljenih. No danas toga više nema. Danas je rudarski radnik plaćen najviše sa 30 dinara dnevno, a ima njegovih pretpostavljenih, kojima dnevica dosiže čak svotu od 2000 din! To je ono, što bolji podzemne patnike, rudare, koji ne smiju ni da pomisle da zatraže povišicu i pravedan razmjer kod nagrada, jer vrlo dobro znadu, što ih tada čeka...

Dok su u mašti tih podzemnih patnika neprestano otvoreni grobovi, puni lješina njihovih poginulih drugova, dotle, na njihov račun i krvavoga im znoja, oni, koji ništa, ali čisto ništa, zajedničkoga nemaju sa rudarskim životom, preko noći postaju gazde i vlasnici modernih hotela. Dok ti podzemni patnici u podzemnim rovdovima u ognju i zagušljivom zraku, gdje nema ni sunca ni mjeseca, u krvavom znoju zarađuju koru kruha, dotle poznati skorogjevići kite se rudarskim simbolom i hohštaplarski se nameću, kako bi što više imponirali; jer im se sreća nasmijala, da od običnih agenata postadoše bogataši, na račun rudarskih radnika, i više troše, *mjesečno za svoje metrese, nego iznaša krvava zarada 30 (trideset) rudarskih obitelji!* I dok rudari sve to osjećaju i vide, srce im kvari, jer pomoći nema. Ako se potuže i zatraže pravedniju nagradu, znaju, što ih tada čeka.

Dok rudarima kosti pucaju od umora i krvavi ih obiljeva znoj od truda, ti skorogjevići sjede u mekavim naslonjačima, u sobama s centralnim grijanjem, i okreću u ustima lulicu, poput engleskih lordova; snuju planove, kako bi izmislili koju nečovječnu smicalicu, te prigrabili što

veći i bolji plijen, zaraden krvavim trudom podzemnih patnika. Nezasitnim sluganima masonsko-židovskog kapitala ne buni se savjest što podzemni patnik pada od bijede i gladi, jer mu je nadnica ispod minimuma i dostojanstva, već sa svom zlobom i preziranjem ga još potjenjuje i smatra divljim robljem. Da li ovo vodi zdravom društvenom poretku, prepustam čitateljima da reku svoj sud! Pa kakovo čudo da mi danas strahujemo od komunizma, kada ga stvaraju oni, koji drmaju još do danas sa cijelim svijetom — masonsko-židovski kapital. Utopljenik se hvata slamke. Radnik hiti u komunističke redove, ne iz obješte, nego iz nevolje. Crveni mu obećavaju dobro. On vjeruje i slijedi ih.

Spominjem se u nedavnoj prošlosti, kada je vladao pravedan razmjer u platama rudara i njihovih pretpostavljenih, da niko ni pomislio a ni čuo nije o komunizmu. Ali tada nije ni nijedan od pretpostavljenih, pa ni direktor, preko noći postajao bogatašem. Onda se nije ni jedan rudar smio spustiti u podzemne rovdove, prije nego li su se okupili svi skupa sa svojim pretpostavljenima pred kipom svoje velike i moćne zaštitnice sv. Barbare glasno pomolili se svome Bogu. Onda je svećenik barem jedamput

sedmično dolazio rudarima i pretpostavljenima sakupljenim pred kipom sv. Barbare i pozivao jedne i druge da rade u ime Božje. Tada se je, kada bi se učinila koja nepravda na štetu radnika, svećenik zauzimao i uspješno rješavao spor na obostrano zadovoljstvo. Danas toga više nema. Boga se ne moli, svećenika se ne dozivlje, ve sami pretpostavljeni se stavljaju u pozu Oca, Sina i Duha svetoga, te kao takvi vjeruju, da je svota od 2000 din dnevne plaće njima još premla na, a radnicima počam od 8—30 dinara mora da bude dovoljna!

Dok se nezasitne pretstavnik masonsko-židovskog kapitala ne prodrma i otriježni, da uvide, kako je apsolutna potreba poštenog razmjera i nagradama između njih i radništva veoma lako mogu da postanu oni inače dobri vjernici i poštteni radnici ono, od česa svi danas strepimo....

Vratiti se Bogu i Crkvi njegove i društveni poredak je obnovljen i garantirana pravda za sve staleže jer je jedino Crkva Božja u stanju da čuva pravdu na zemlji, za sve staleže bez razlike, a svi drugi pokušavaju varka i utopija. O tomu smo s i osvjedočili.

J. Naki

Po državi

RASPRAVA RADI UBOJSTVA STUDENTA DOLINARA. U srijedu 28 o. mj. počela je pred okružnim sudom u Celju rasprava protiv 21 optuženika, članova JNS, radi ubojstva studenta Rudolfa Dolinara. 19 optuženika je u istražnom zatvoru, a dvojica se brane iz slobode. Student Dolinar je, kako je poznato, ubijen za vrijeme turneje Pere Zivkovića po Sloveniji.

STOGODIŠNJICA NAJMANJEG SELA U BANATU. U najkraće vrijeme proslavit će najmanje selo u južnom Banatu Fabijan stogodišnjicu svog osnutka. To selo ima 38 kuća i 160 stanovnika, koji su svi slovački doseljenici. Selo ima unatoč te činjenice potpuno kulturne ustanove, kao svoju školu i crkvu. Svoj jubilej proslavit će selo svečano te će tom prilikom doći mnogo gostiju iz Čehoslovačke, a prisustvovat će i čehoslovački poslanik iz Beograda.

VELIKO NEVRIJEME U HRV. ZAGORJU. Strahoviti ciklon poharao je srednje Hrvatsko Zagorje. Udario je vjehom pravom orkanskom snagom, tjerajući silne komade crnih oblaka prema istoku uz tresak gromova i padanje tuče. Kuda je vjeh prolazio ostala je pustoš. Najteže je postradao sjeverni dio zlatarskog kotara i to najviše Orehovića, Grabe, Zlatarski Brijeg, Kliment i dalje prema novomarovskom kotaru. Postradao je najviše kukuruz, a ne mnogo manje vinogradi, vrtovi i voćnjaci. Ciklon je potrgao dio zemlje i mjestimice povalio kukuruz. Vinograde je na pojedinim mjestima tuča posve uništila. Kakova je bila snaga ciklona može poslužiti kao primjer, da su u samom Zlataru stabala šetaljinskih nasada lomljena i iz korijena trgana. Neka stabla su pol metra debela, pa su prelomljena. Bujica gorskih potoka je izašla iz korita i zasula otavu u sjenokošama. Ulice u Zlataru su se pretvorile u bujicu, te je voda provalila u područje i niže stanove. — Ciklon je trajao svega 10 časaka, ali je ipak prouzročio ogromnu štetu. Da li je bilo ljudskih žrtava nije poznato. Štetu ima i na krovovima kuća i gospodarskih zgrada.

ZIVA PRODAJA BUHAČA. Ovogodišnja berba buhača u Dalmaciji bila je relativno prilično dobra. Računa se da je na čitavom primorju proizvedeno oko 70 vagona suhog buhača, od čega je već prodano daleko preko polovice. Pred mjesec dana rasprodane su jače partije buhača u Trogiru i na Braču. — Uglavnom buhač je kupovan za izvoz u Ameriku, a prodavana je roba samo ovogodišnje proizvodnje, jer za staru robu nema potražnje. Stručnjaci preporučuju da nije dobro čekati sa buhačem.

NEZGODA NA LICKOJ PRUZI. 26 srpnja ubrzan vlak, koji redovito stiže u 7.35 stigao je u Split sa preko dva sata zakašnjenja, dok je brzi vlak stigao sa preko jedan sat zakašnjenja. Vlakovi su zakašnili zbog toga, što su u Ličkim Jesenicama morali čekati dok se pruga očisti, jer je na tom dijelu pruge jedan vagon teretnog vlaka iskočio sa tračnica.

NEODGOVORNI ELEMENTI, kako pišu novine, nastavili su i dalje širenjem alarmantnih vijesti, prigodom zadnjih događaja u državi da bi široku javnost uznemirili.

Krist neka zavlada!

Nismo nepravedni ni pristrani! Rado priznajemo da u našoj Crkvi ima mnogo dobra i da u našem katolicizmu ima mnogo lijepa i pobudna: savršeno jedinstvo vjere, iskrena privrženost Svetoj Stolici kao malo kada u povijesti Crkve, velika ljubav prema sv. Ocu; revno štovanje presvete Euharistije, mnogo pobožnosti, gorljivosti, požrtvornosti, živo dobrotno djelovanje i socijalna skrb. Koliko se piše, štampa, govori, organizira! Možda u cijeloj povijesti Crkve nije bilo toga toliko kao danas. Gotovo nikada nije bio katolicizam tako čvrst.

Još ima Bog u svijetu mnogo vjernih i odanih sluga. Ima i svetaca. Živimo u vrijeme zla, ali to je također i vrijeme svetaca.

U mnogim se krajevima zemlje budi novi i svjež život. Euharistijski i liturgijski pokret već sada radi lijepim plodovima i ulijeva još ljepše nade.

Rado priznajemo sve što je dobro i lijepo u Crkvi, i zahvaljujemo Bogu. Ali, jer mi hoćemo da otvorenim očima gledamo na život reći ćemo i ono što još manjka.

Od dvije milijarde ljudi što je na zemlji, veliki je dio još pogana i muhamedanaca. Kršćana ima svega 600 milijuna, dakle, trećina čovječanstva. Kristova je haljina poderana — polovica kršćana je raskolnika; krivovjercu pocijepanih u nebrojene sekte. To je velika sablazn za nekršćane. Katolika je jedva 30% od svega stanovništva zemlje.

Veliki su gradovi većinom poganski. U njima najviše polovica živi praktičnim kršćanskim životom, a ponekuda i manje od 10 posto.

Radništvo je za 70% otpalo od vjere.

Novo poganstvo nastupa sve drzovitije, sve besramnije.

Nemorala strašno raste. Mi smo uopće izgubili pojam što je to više moralno, a što nemoralno, što dozvoljeno, a što nedozvoljeno.

Raskršćanjenje se nesmetano širi. Otpadnička propaganda radi svim snagama, a broj otpadnika nevjerojatno raste.

Nevjera i nemoral širi se već i na selo. Ima krajeva gdje su otpadi u visokom postotku.

Što je postalo od evropskih država, koje su u srednjem vijeku bile posve katoličke? Zastoj na svim linijama, i neizvjesnost i za ono što će sutra biti.

Svako je rekao: Ako pogledamo zemljovid vjera, mogli bismo proplakati... Kako smo daleko još od potpunog vladanja Kristovog na zemlji! — Kako je tužno da nakon 2000 godina poslije dolaska Spasiteljeva tako veliki dio čovječanstva još uvijek ne pozna i ne priznaje pravoga Boga i

onoga kojega je On poslao: Krista!

Katolicizam se nalazi u stavu samoobrane!

Svemtu tomu pridružio se još boljševizam sa svojom strahovitom bezbožničkom propagandom. Još nam je samo to trebalo. Kao da i bez njega nije dovoljno zla! Kako samo drsko diže glavu i trudi se, da osvoji svijet; da sruši Boga Stvoritelja, da uništi pomisao na Njega, da u svim zemljama iščupa svaku vjeru do korijena.

Najnovije je ovo: dosada smo imali i previše modernog poganstva. U zadnje vrijeme pak smo dobili gotovo službeno patentirano i privilegovano poganstvo. U svijetu biva položaj sve zamršeniji. Ovakvo još nije bilo.

»Razvijeni su na svijetu barjaci sotone i bezobzirno se viju među svim narodima u svim dijelovima zemlje u ratu protiv Boga i vjere« — kaže Pio XI.

»Zašto se bune narodi i plemena pomišljaju na uzaludne stvari?«

»Čujte nebesa, i slušaj zemljo, jer Gospodin govori! Sinove odgojih i podigoh, a oni me prezreše. Vol poznaje gospodara svoga, a Izrael me ne poznaje, narod me moj ne razumije.«

Vjerski život propada već otrag 500 godina. Novi udarac dala je Crkvi francuska revolucija, zatim marksizam, a boljševizam u najnovije vrijeme. Na slobodi su sve paklene sile.

Mi smo na kosini. Dekristijanizacija i materijaliziranje svega života stupa bezobzirno naprijed. Hrlimo u ponor. Kamo to vodi? ...

Tješ nas jedno! Osim vidljive Crkve postoji i nevidljiva. Ideje se ne ruše topovima...

Ne budimo potišteni, nego ustajmo na novi život, izvršimo novi vjerski preporod i povedimo oštri boj za našega Krista Kralja!

Junior

Po svijetu

FRANCOVE ČETE NAPADAJU na fronti kod Madrida. Istovremeno se nastavljaju operacije na sjevernoj fronti prema Santaneru. Navala oslobodilačkih nacionalističkih snaga na madridskoj fronti je prema točno izgrađenom planu. Pokušaji snaga Valencijske vlade da zaustave nacionaliste nailaze na neuspjeh. Iza sloma ofenzivne marksističkih četa pred Madridom i kasnije na aragonskoj fronti očekuje se potpuni neuspjeh sadanje defenzive i neprestano povlačenje njihovih četa.

SVA SE POLJSKA ŠTAMPA BAVI pokušajem atentata na šefa Nacionalnog udruženja pukovnika Koca. Nema sumnje, da je atentat pokušao iz političkih motiva. Vanredno jaka bomba nije postigla svrhu, jer je prerano eksplodirala u rukama samoga atentatora, koga je razmrskala.

nije onako naivno i bezazleno. Sve je to puno mržnje na vjeru i narodnost. Pogledajte nadobudnu mladost na „korzu“. Čujte kako „pametno“ dokazuje potrebu „slobodne ljubavi“, potrebu nečistoće. Čujte i one „pametnije“ kako „dokumentima“ dokazuju nemogućnost uzdržljivosti, pa i blagodati pobačaja i drugih „sitnica“ o kojima je teško i pisati. Pogledajte malo one koji žive po takvim teorijama. Ima i njih! Koji se filmovi za vrijeme sezone najradije posjećuju? Čije su priredbe „najorganiziranije“? Što čitaju srednjoškolci?

Nije nam do toga da ogovaramo; Morali smo jednom otvoreno pokazati, da znamo da ih ima i u našem gradu. Žalimo ih. Zavedeni su i prevareni. Većina ih je onamo otišla uvjereni da će jedino tako naći zarade i osigurati korice tvrda kruha. Gladni su bili, i goli i bos, pa su se okrenuli za prvom rukom koja im je nudila pomoć. I mi ih razumijemo. Otvoreno priznajemo da je mnogo toga kod kojega malo bolje situiranog „katoličkog“ gospodina krivo da su oni zavedeni. To znamo i takovo držanje i postupke osuđujemo, pa barem to bili i oni iz „katoličkih“ krugova.

Drugi dio naših marksista je tako zato što je to „moderno“. A mo-

JAPAN JE PONOVO POČEO da tjera boljševičku Rusiju na uzmak. Sada on na Amuru jednostravno svojim četama određuje granicu. Zanimljivo će biti, pod kojom će frazom boljševici prikriti svoj uzmak pred Japancima s kojima nisu imali kuraže, da se ogledaju kada su drukčije malo stajali, nego li danas iza tolikih krvoprolića.

NAJVIŠIM BRDOM NA SVIJETU smatra se dosada Mont Everest u Himalajskom gorju, koji je visok 8840 metara. Sada jedan engleski istraživač, Harrison Forman, koji se nalazi u Tibetu, javlja da je otkrio goru visoku 9000 metara.

STRATOSFERSKI NEUSPJEH BRATA PROF. PICCARDA. Uslijed požara, balon je uništen pao na neku šumu, ali prof. Piccard je ostao neozlećen, a aparati su spašeni. Prof. I. Piccard, brat poznatog učenjaka uputio se u stratosferu. Balon je odletio sa zemlje u prisustvu 3.000 gledalaca. Kad je balon stigao na 3.000 m. visine prof. Piccard je bežičnim telegrafom javio da je u balonu sve u redu. Osim toga je i to da će se spustiti prije nego što sunce grane. Ali, suprotno ovom predviđanju da će sve ići dobro, prof. Piccard se spustio tek nekoliko sati kasnije. Aeronaut je odmah telegrafirao ženi, javljajući joj da je nepovrijeđen, ali da je balon potpuno uništen ognjem.

KRIJUMČARENJE ZLATA ZELJEZNICOM. U brzom vlaku koji vozi iz Berlina u dansku prijestolnicu otkriveno je krijumčarenje zlatom. Neka danska željeznička službenica, čisteći kola našla je dvije vreće od papira, a u njima zlatne štapove i ploče. Krijumčari su zlato htjeli sakriti da bi ga opet preuzeli nakon reviziju putnih listova i carinskog pregleda, ali nisu računali s tim da se vlakovi za vrijeme pregleda čiste.

NOVA UAPSENJA U RUSIJI I NOVI „TROCKISTIČKI BANDITI“. Organ komesarijata za financije „Ekonomičeskaja žizn“ javlja, da su u komesarijatu finansijskim ustanovama Ukrajine izvršena brojna hapšenja visokih funkcionera. U toj vijesti se i za ukrajinskog komesara za financije Rekisa kaže, da je „najopasniji državni neprijatelj i odvratni trockistički parazit“. Pored njega list nabroja još 15 najviših funkcionera ukrajinskog komesarijata za financije koji su kao „trockistički banditi“ vršili špijunažu.

MUSKARCI U NJEMACKOJ. U Düsseldorfu, nekadašnjoj kuli socijalista, bilo je prilikom tjeleske procesije toliko muškaraca, da žene nisu mogle ni ići u procesiji. Na Petrovo su najveće crkve u Njemačkoj bile tako pune muškaraca, da su propovjednici teškom mukom mogli doći do propovjedaonice.

CRNAC NA OLTARU. Peruanska vlada zamolila je službeno sv. Stolicu, da bi proglasila svetim crnca Martina de Porres, liječnika i dominikanca, koji je umro pred 300 godina te je već proglašen blaženim.

Nova Urarska radiona

IVAN PETITO - ŠIBENIK

ulica Kralja Tomislava

Preporuča svoj bogati izbor svakovrsnih švicarskih satova koje ima na prodaji.

Obavlja popravke uz garanciju i umjerene cijene

Riječ, dvije o našem gradu

U znaku srpa i čekića

Šibenik je katolički i hrvatski. Tako se dnevno i govori i piše. I jest tako. Znamo to svi. Međutim svejedno nas to ne može zadovoljiti i ne smijemo mirovati uspavani uvjerenjem o dubokom katoličkom vjerskom životu i živju nacionalnoj svijesti. Ima nešto što ne bi spadalo u katolički i hrvatski grad. Badava mi zbog bilo kojih razloga tvrdili da ih nema, postoje oni i kod nas, u našem gradu.

Riječ je o marksistima. Znamo kako se danas postaje lako pristalicom „demokratskog, antifascističkog“ pokreta. Malo je tu, upravo ništa nekog uvjerenja. Drugi su faktori tu. Većinom bijeda, nezaposlenost, a i neupućenost u osnovne vjerske i životne probleme. To, međutim, ne umanjuje opasnosti i ne može nas zadovoljiti. Uvjereni smo da u Šibeniku ogromna većina tih „demokrata“ nije svijesna i ne zna pravo što hoće. Badava, zavedeni ili uvjereni, oni su tu.

A da li ih ima? Ima! Vidimo to nismo slijepi. Samo nekoliko konstatacija! Zavirite u šibenske crkve. Dođite najprije nedjeljom. Svijeta dosta.

Ljudi slušaju sv. Misu. I vi ste zadovoljni. Pogledajte malo ko je tamo. Ima stanoviti broj muževa i mladića, veći broj djece i najveći djevojaka i majki. Reći ćete stara pojava. Mladost nikad nije htjela rado u crkvu i pred oltar. Šibenik nije malen grad. I kad bi bar većina vršila svoje vjerske dužnosti naše bi crkve često bile pune, a ne samo od zgrade do zgrade. Ali da! U crkvu neće oni napredni. Zar nije napadno što ogroman procenat mladih radnika neće u crkvu i što je broj studenata koji su praktični ateisti zbilja velik. Pogledajte malo kako se najveće grabi beogradska „Politika“ radi svojih poznatih članaka, a i drugim neznatnim listićima i da ne govorimo. Slušajte komentare tih novih vijesti i pridite toj grupi, upustite se s njom u razgovor i brzo će vas onaj „najnapredniji“ uvjeravati o skoroj likvidaciji „pobunjeničkog“ pokreta jedne grupe španjolske gospode, nezadovoljstva radnika, potrebi revolucije i ubijanja, i mnogo toga. Zavirite u kavanu i dođite na obalu, na šetnju. Čuti ćete žestoke, ali obično glupe i nimalo pametne primjedbe na račun vjere, svećenstva, nacionalizma, raznih ljudi u gradu; čuti ćete komentare svjetske i domaće politike, čuti ćete mnogo „crvenu pripovijest“. A sve to

dero je danas sve negativno i nevaljano. Njih je tamo dovela „sloboda“ zadovoljiti svakoj strasti, sloboda postati životnijom. Znamo da opasnost prijeti i otvoreno se borimo proti komunizmu. Neka samo znadu i naši zavedeni da se ne borimo protiv njih, nego protiv njihove zaslijepljenosti.

I mi vas, braćo, zovemo natrag. Nije nam do toga da se izgubite, jer ljubimo vas i vašu dušu. Nosimo vam ne zlato koje vam obećava agenti Internacionale, ne novac, koji vam dade plaćeni Moskve, nego Respekt Radnika, Krista i Njegov zakon. Njega vam nosimo. Ne obećajemo vam životinjsko izživljavanje, jer nismo životinje, nego vam nosimo punim životu u Kristu. Dođite i prestanite biti plaćeni vojnici koji se za Judine srebrijake bore proti samih sebe i kopaju sebi jamu. Dođite, budite Kristovi i uživajte puninu slobode dječice Božje! Budite Božji i narodni!

Orao

KRIŽARSKO OKRUŽJE ŠIBENIK koje ove nedjelje priređuje izlet u Supetar prigodom Križarskog zbora koji se tamo održa, javlja svim članovima i prijateljima, da je 22 VIII proslava Križarskog dana u Murteru, a 12 IX veliki Križarski zbor u Šibeniku.

Naši dopisi

(Nastavak sa 2 str.)

U 12 s je mladomisnikov dom oživio. Puna kuća uzvanika. Nazdravice — pjesma! Polje podne je mladomisnik voio procesiju, iza koje je podijelio blagoslov sa Presvetim. Bio je to dostojan konač ovakvoga slavlja. Veličanstvena zahvala Bogu, koji uzvisuje ponizne!

bi

Novigrad

U nedjelju 18 VII doživio je stari hrv. grad Novigrad neobično veselje. To je svečanost prve sv. mise domaćeg sina vlč. Ante Buterina.

Još prošle godine mladomisnikova rodbina i svi Novljanci — poznajući prilike otuđenog nam Zadra, rodnog i zavlačajnog grada mladomisnikovog — zaželiše i zamoliše mladomisnika, da prikaže Bogu prvu Nekrvnu žrtvu u Novigradu odakle potekoše njegovi stariji. Mladomisnik im je eto sada želju ispunio. On i oni dostojno se spremiše za ovaj žudeni dan.

U 10 s krenula je procesija sa mladomisnikom put crkve. Tu pred crkvom pozdravio je mladomisnika domaći župnik u ime svih župljana i pozvao ga da pristupi k oltaru Božjem, a jedan mališan predao mu je kitu cvijeća uz popratne riječi. Ušavši u krasnu crkvu započne sv. misa.

Manuquktom bio je mladomisniku vlč. don Mate Klarić, župnik u Obrovcu. Preko mise pjevao je mješoviti crkv. zbor. Tako dobrih zborova nema po drugim našim župama. Ganutljivu prigodnu propovijed održao je vlč. o. Ante Benutić.

Poslije sv. mise slijedilo je ljubljenje mladomisnikovih ruku i dijeljenje spomen-sličica, a nakon toga svečani objed u župskom domu. Održano je mnogo lijepih i pobudnih nazdravica, od kojih su se isticala ona vlč. propovjednika, pa vlč. župnika don Jose Bobića, organizatora čitave svečanosti, a osobito vlč. don Mate, koji je u ime veterana izrazio veselje, što sa mladomisnikom dobivaju mladu silu u radu za spas zapuštenih vjernika u našoj sirotinji biskupiji. Još ga je potaknuo na požrtvovan rad među dobrim, ali zapostavljenim narodom na tlu, gdje su nekad djelovali templari. Na koncu se svima primjerno zahvalio naš don Ante. Na večer je održan svečani blagoslov čime je ova lijepa svečanost završena.

Učesnik

Visovac

ZAVJETOVANJE NOVAKA

Mičemo se naprijed. Premda su pokvara i nemoral zavladali svijetom — a posljedice se toga — nažalost — opažaju i u našoj lijepoj domovini — ipak se iz godine u godinu sve više i više mladih po-božnih duša odaziva pozivu bož. Učitelja i kroči putem teškim ali i slatkim u sve-tište Gospodnje. I naša prekrasna domaja — i ako hoće azijski divljaci da je otrgnu iz krila svete Crkve i skuće pod svoj nepodnosivi jaram, a ujedno i vlast repatih anđela — daje Kristovoj Zaručnici idealnih duša u osobama svećenika, redovnika i redovnica. A i naša sunčana Dalmacija — zadnjih godina osobito Sjeverna dala je Petrovoj Ladi jakih mornara. I ove godine po njezinim župama slavila su se mnoga mladomisnička slavlja. Tu je sreću i čast imao Novigrad, Benkovac, Obrovac, Sibenik, Vodice itd.

I hrvatski Bled — romantični Visovac slavio je u svibnju jedno takovo slavlje. Ali to bješe već davno i o tom nemam namjeru da pišem. Visovac je slavio i 27 VII t. g. neobično slavlje. Nisu se slavile mladomisnikove primicije — već se je toga dana jedanaestorica nadobudnih mladića — koji su u toj blaženoj samoći provodili godinu dana propisane red. kušnje posvetila Bogu, obećavši Mu da će Mu u Serafinskom Redu služiti u poslušnosti, siromaštvu i čistoći... I sama priroda Visovca kao da se je veselila sreći tih poletnih duša pa je toga dana pokazala sav svoj čar i ljepotu.

Rascvjetale grane zanimljivih oleandara i mirisne lati raznobojnog cvijeća — za koga su se novaci velikim marom brinuli — radosno su pozdravljale buduće Kristove apostole.

Nagošao je svečan čas. Pred velikim oltarom klečala je — držeći u rukama raspela — ova kita najmladih Franjinih sinova. Zvona su sa vitkog tornja veselo slavila, a s kora su se crkvom razliježali u svečanom tonu skladni akordi orgulja. Svetu Misu služio je O. Albert Bukić preko koje je nahratio Kruhom Jakih zavjetovanih. On ih je, kao delegat Mnp. Pro-

vincijala i zavjetovao. Propisano pjevanje za vrijeme funkcija izveo je solo O. Bernardin Bebić, podmeštar novaka. Prije profesije progovorio je toplo temperamentalno o. Albert o pogiblima u svijetu — osobito u naše doba — i izrazio radost Majke Provincije nad svojim mezinclima.

Zavjete su poožli slijedeći: Fra Stanko Brčić — Gala Sinj, Belamarić fra Frano — Dubrava, Cikojević fra Antonin — Studenci, Granić fra Tomislav — Baška

Voda, Kamber fra Bernardin — Podlug. Latinac fra Ladislav — Trilj, Perišić fra Paulin — Skradin, Sinović fra Dominić — Novigrad, Fra Ivan Staničić — Baška Voda, Šiškić fra Antun — Vinica, Tente fra Nikola-Tavelić — Mrvinci.

Poslije počne zavjetovanici su otputovali za Sinj da u sjeni Gospe Sinjske nastavu svoje nauke, eda poslije uzmognu raditi što uspješnije na slavu Boga i hrvatskog naroda.

Nagovsky

Život Šibenika

MLADA MISA. U prošli ponedjeljak na blagdan sv. Ane naš građanin vlč. don Vinko Belamarić otpjevao je mladu sv. Misu u varoškoj župskoj crkvi. Mladomisnik je u 9 s. krenuo iz svoje kuće u pratnji majke, rodbine, braće svećenika, a uz svečano slavljenje zvona, uz gusti špalir Varošana i posipanje cvijeća. Na vratima župske crkve deklamirao je prigodnu pjesmu gimnazijalac Drago Aras i predao sretnom mladomisniku kubet svježeg cvijeća. U punoj i prekratoj crkvi pristupio je mladomisnik Božjem oltaru. Manuduktor bio mu je preč. Dr. K. Zorić. Na koru efektno i skladno „a capella“ pjevao je katedralni zbor (Kolo) misu od J. Talicha. Dirigirao je mladi katedralni kapelnik vlč. don J. Španić. Sv. Misi prisustvovao je preuzv. biskup sa nekoliko čeških bogoslova iz Praga, koji se ovih dana nalaze na odmoru u Šibeniku. Iza evanđelja održao je prigodni govor Dr. fr. Vl. Bilobrk. Preko Prikazanja bio je otpjevan u duetu Bosiljčev: „Tu es sacerdos“. Najljepši prizor bio je kad je mladomisnik po prvi put nahratio Kristovim tijelom svoju udovstariću majku. Iza sv. Mise je otpjevan „Tebe Boga hvalimo“. Zatim je bilo ljubljenje mladomisnikovih ruku i dijeljenje sličica. U podne bio je svečani banket u kući mladomisnika. Banketu je uz ostale odlične goste prisustvovao i sam preuzv. biskup.

IMENOVANJE. Preuzv. biskup imenovao je vlč. don Vinka Belamarića gradskim župskim pomoćnikom, koralnim vikarom sv. Jakova i upraviteljem sv. Ivana.

× SIBENSKI BLAGDANI bili su i ove godine tradicionalno proslavljeni. Na blagdan sv. Jakova titulara stolne crkve razvila se je procesija uz sudjelovanje križara, kat. društava i hrvatske glazbe. Iza procesije bio je pontifikal preuzv. biskupa. Na koru je katedralni zbor (Kolo) pjevao po prvi put misu od J. Talicha uz pratnju orhestra kraljevske mornarice. Crkva je bila dupkom puna, iako je vladala upravo nesnosna vrućina. — Blagdan sv. Ane. Ujutro su bile lekcije i pjevana sv. Misa, a zatim nekoliko tihih sv. Misa. Popodne bio je blagoslov s Presvetim. U katedrali preuzv. biskup dijelio je sakrament sv. krizme. Popodne bio je otvor ruke sv. Kristofora. — Blagdan sv. Kristofora drugog zaštitnika grada Šibenika bio je isto tako svečano proslavljen. Nakon otpjevanih lekcija bila je župska sv. Misa, a zatim svakog pola sata tiha sv. Misa. U 11 s. bio je pontifikal preuzv. biskupa. Popodne bila je procesija sa svečevim kipom. Grad je sva tri dana bio vanredno živ i pun stranaca.

× PRVI NASTUP KATEDRALNOG ZBORA (KOLO). U prošlu nedjelju na blagdan sv. Jakova po prvi put nastupio je tek osnovani katedralni zbor. Zbor je pjevao po prvi put odavno komponovanu misu od bivšeg dirigenta Kola J. Talicha, uz pratnju orhestra kraljevske mornarice. Zbor i orhestar je uvježbao i istima dirigirao vlč. don J. Španić katedralni kapelnik. Izvedba mise bila je odlična, glasovni materijal izvrstan i ako sama kompozicija mise nije nešto naročita. Orhestar je također bio odličan.

× Svako priznanje i pohvala ide uglednom zboru, članovima orhestra i mladom dirigentu vlč. g. J. Španiću. Onaj ogromni posjet građana uza svu sparinu i vrućinu dokaz je da Šibenčani vole čuti u svojoj katedrali lijepo pjevanje. Bilo bi poželjno da bi katedralni zbor više puta nastupio uz pratnju orhestra.

PREDAVANJE MARE MATOČEC. Na poziv Hrv. Srea i Selj Sloge održala je u Šibeniku svoje predavanje književna radnica gđa Mara Matočec. Predavanje je bilo javno na trgu pred katedralom. Posjet je bio dobar. Preko tri četvrtina predavačica držala je napeto svoje slušatelje. Pričala je o bijedi i nevolji žene što ju prate od kolijevke do pokrova, sa osobitim osvrtom na slavonsku ženu. Naglasila je da slavonska žena svoj patnički život završava čvrstom vjerom u jedinog Boga i najpraved-

nijeg Suca, koji će je jedini razumjeti, shvatiti i nagraditi. Isto tako iznijela je krasne slavonske običaje prilikom rođenja ženskog djeteta, udaje i sl. Toplo je preporučila t. zv. kolonizaciju siromašnih familija na bogatu slavonsku ravnicu. Predavačica bila je nagrađena dugotrajnim aplauzom.

URA KLANJANJA. U nedjelju 1 ov. mj. biće ura klanjanja u katedrali od 6 do 7 s. uvečer.

BLAGDAN SV. DOMINIK. U srijedu 4 ov. mj. u samostanskoj crkvi dominikanaca biće najsvečanije proslavljen blagdan sv. Dominika. Ujutro u 5 s. biće lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa sa zajedničkom sv. Priešti. U 8 s. tiha sv. Misa. U 10 s. svečana sv. Misa. Po vjerskom običaju sv. Misu pjevaće oo. Konventualci. Popodne u 5 s. Rozarij, pjesma sv. Dominika, svečani blagoslov i ljubljenje sv. Moći. Tog dana imaju potpuni oprost članovi bratovština Reda i trećoređci sv. Dominika.

GOSPA OD SNIJEGA slavi se u četvrtak na 5 ov. mj. u samostanskoj crkvi sv. Luce. Ujutro će biti lekcije a zatim pjevana sv. Misa. Popodne biće blagoslov s Presvetim.

PRVI PETAK. Ujutro u 6.30 s. u crkvi sv. Ivana imaće Križarice sv. Misu i sv. Priešest. Uvečer blagoslov s Presvetim. Križari i kat. Muževi imaće blagoslov u Nov. crkvi u 8.30 s. uvečer.

DEVEINICA VELIKOJ GOSPI počinje u petak 6 ov. mj. U katedrali svake večeri u 7.30 s. biće ruzarij i devetnica, a u varoškoj župskoj crkvi u 7 s. navečer.

GOSPA OD ANDELA. Slavi se u ponedjeljak 2 ov. mj. u samostanskim crkvama sv. Lovre i sv. Frane. U jednoj i drugoj crkvi biće ujutro više sv. Misa, a popodne blagoslov sa Presvetim.

ASISKO OPROSTENJE. Upozoravaju se vjernici, da od podne 1 augusta, pa do ponoći 2 augusta mogu dobiti potpuni oprost za mrtve, ako se ispovijede, pričešte i izmole 6 Očenaša na nakanu sv. Oca Pape u crkvi sv. Lovre ili sv. Frane, i to toliko puta, koliko puta posjete jednu od dotičnih crkava. Očenaši se moraju izmoliti u crkvi.

GOSP. MATE SPERANDA samouki kipar u Šibeniku. Ovih dana boravio je u Šibeniku g. Mate Speranda kipar iz sela Ružića kod Drniša. Gosp. Speranda u kiparstvo volja i više puta da izlije osjećaje svoje duše u stihu i pjesmi, pa je tako opjevao u 3 čina seljačku bunu g. 1573. Izradio je nacrt spomen ploče pk. Stjepana Radića. Izradba i postavljanje spomen ploče spojena je s troškom. Gosp. Speranda putuje po Dalmaciji prodavajući svoje pjesme, eda bi dobivenim novcem dovršio i postavio spomen ploču pk. Stjepanu Radiću.

VELICANSTVEN USPJEH SMOTRE HRV. NARODNE KULTURE U SIBENIKU. U prošli ponedjeljak na blagdan sv. Ane održana je u Šibeniku velika smotra hrvatske narodne kulture cijele sjeverne Dalmacije. Smotri se prisustvovalo uza svu krizu i neugodna prevozna srećta preko 12 hiljada seljaka-Hrvata u živopisnim i krasnim narodnim nošnjama. Cijeli dan gradske ulice bile su upravo neprohodne. Sav grad bio je u moru hrvatskih zastava. A pjesma i poklici Hrvatskoj čuli su se na svakom uglu. Popodne razvila se je veličanstvena povorka kroz grad i zaustavila se na trgu pred katedralom gdje je bilo improvizirana pozornica. Na čelu povorke stupao je predsjednik Seljačke Sloge g. R. Herceg, narodni zastupnici g. D. Škarica, g. Joso Martinović, g. J. Silobričić, g. I. Zečević, Dr. K. Zuhnjević i g. M. Goreta. Nešto iza 4 s. otvorio je smotru g. R. Herceg i pozdravio prisutne u ime Dr. Mačeka. Smotra je trajala preko 3 sata, a nastupilo je 28 seljačkih pjevačkih zborova. Prvi je nastupio zbor ogranka seljačke sloge iz Bećine. Zatim iz Brnjice, Bibinja, Murtera, Vodica, Krapnja, Promine, Zablaca, Perković-Slivna, Pirovca, Preka, Rogoznice, Prvić Sepurine, Prvić-Luke, Vačana, Zaton, Pašmana, Zlarina, Sre-

me, Goriča, Mandaline, Filip-Jakova, Bora-je, Podina, Vrpolja, Dubrave, Stankovaca; Plastra i na kraju zbori ogranka seljačke sloge iz Šibenika. Osobiti aplauz pobrali su zborovi iz Rogoznice, Preka, Vodica, Zlarina, Mandaline, Pirovca i Šibenika. Smotri je zaključio narodni zastupnik g. D. Škarica s kratkim rodoljubnim govorom. U kasnu večer i noć ogroman narod s pjesmom i poklicima napustio je grad i krenuo svak svojoj kući i mjestu da priča što je sve lijepa i velika doživio i vidio na seljačkoj smotri u Šibeniku.

SVEDSKI PRINC EUGEN boravio je ovih dana u Šibeniku. Otišao u hotelu „Kra-ka“. Nakon što je pregledao grad i njegove znamenitosti prosljedio je prema Trogiru i Splitu.

† MARIJA BELAMARIĆ. U prošli ponedjeljak na sv. Anu preminula je u Crnici gđica Marija Belamarić kei pk. naučiteljica Vinke Belamarića. Pokojnica uvijek se je isticala kao dobra i pobožna katolička djevojka i sa svojim primjerom prednjačila. Svoju dugu i tešku bolest s Jobovom ustrpljivošću snosila je. Najdraži prijatelj i drug za vrijeme bolesti bio joj je naš „Katolik“. Svaki bi broj od uvodničarevog natpisa, pa do urednikova potpisa upravo gutajući riječi pročitala. Svidao joj se je „Katolik“ radi njegove aktualnosti, ozbiljnosti, raznolikosti i izvrznog uređivanja. Skroman, ali lijep ispratan sprovod bio joj je 27 ov. mj. uz pratnju četvorice svećenika. — Dobroj pokojnici nek Gospodin udijeli pokoj, a tužnoj starici-majci i sestrama naše iskreno saučestje.

GOLOTINJA U GRADU. Zadnjih dana opažamo da je golotinja sa naših kupališta prešla i u sam grad. Stanovite gospode i gospođice veoma marljivo nastoje da bi izložile svoje tijelo. Zato im nije ništa teško i nedozvoljeno. Zbog toga moramo odlučno protestirati. Nedozvoljavamo da se na tako prost i nimalo kulturn način vrijedaju osjećaji svih poštenih ljudi. Kupanje i odmor uvijek su dozvoljeni, ali nikad nije dozvoljeno samo jedno da se čovjek spusti do nivoa životinje.

Križarske vijesti

NOVA BRATSTVA. Osnovano je novo Križarsko Bratstvo u Sutivanu na Braču, Okružje Hvar.

POSJETI I PREDAVANJA. Dne 25 srpnja posjetili su Križarsko Bratstvo Donji Kraljevec — Msgr. dr. Milan Beluhan i dr. Cicak. Tamo je održana križarska proslava. — U Velikoj Gorici prisustvovao je mladod misa vlč. g. Pavišića br. Stjepan Ramljak, koji se također tamo sastao sa Križarima.

AKADEMSKI TEČAJ. Na Braču kraj Supetra logoruju naši Križari akademici, vodstvom preč. g. Ilje Anakovića i predsjednika A. K. B. „Mahnić“ Ratimira Peršea.

NAJAVLJENE PRIREDBE. Već se počelo najavljivati sa križarskim priredbama. Tako su najavljene križarske priredbe za 8 VIII u Zaboku, Sesvetama kraj Zagreba i u Belcu, a za 15 VIII križarske priredbe u Goričanu, Molvama, Rasinja, Sv. Jurju na Bregu. Za 22 VIII najavljene su priredbe u Suhopolju, Bosanskom Brodu, gdje se održaje križarski tabor, Oštrcu i Vinagori.

LOGOR MALIH KRIZARA. Logor Malih Križara zagrebačkih križarskih društava održat će se u Granešini kraj Zagreba od 4—13 VIII — pod vodstvom br. Vjenceslava Pecha. Duhovno vodstvo tečaja imat će vlč. g. Sertić i vlč. g. Dominić Kamenski. Prijave se za logor primaju u kancelariji V. K. B-a do 3 VIII na večer. Taksa na cijeli tečaj je 80 Din.

GLAZBA MALIH KRIZARA sa sv. Duha prisustvovala je mladod misa vlč. g. Pavišića u Velikoj Gorici. Svojim sviranjem ona je uzveličala mladomisničko slavlje.

REGULACIJA RIJEKE MURE. Ovih je dana boravilo ovdje posebno binovinsko stručno povjerenstvo koje će provesti regulaciju rijeke Mure od Veržeja pa do Murskog Središća, a za koju je već ministarstvo financija odredilo kredit u iznosu od 1,900.000 dinara. Tom prilikom treba spomenuti da su pitanje regulacije pokrenuli sami seljaci time što su sami počeli uređivati nasipe protiv poplava. Nakon toga su vlasti poslale stručnjake, te su seljaci pod njihovim nadzorom uredili nasip na Muri kod Sv. Martina, kojeg im je velika voda prije kratkog vremena djelomično oduhnila.